

KUHMO

KONSERNIOHJE

Kuhmon kaupunkikonserni

Sisällys

1 KUHMO-KONSERNIN MÄÄRITTELY.....	3
2 KONSERNIOHJAUksen TAVOITTEET JA SOVELTAMISALA	3
3 KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN	4
4 KONSERNIOHJEEN SITOVIUS.....	4
5 ESTEELLISYYS KAUPUNKIKONSERNISSA.....	5
6 KAUPUNGIN TOIMIELINTEN TOIMIVALLANJAKO KONSERNIOHJAUksESSA.....	5
7 KAUPUNGIN EDUSTAJIEN VALINTA KONSERNIIN KUULUVIEN YHTIÖIDEN JA YHTEISÖJEN HALLINTOON.....	8
8 YHTIÖKOKOUSKÄYTÄNTÖ.....	8
9 PALKKIOT JA PALKISTEMINEN.....	8
10 KESKITETYT KONSERNITOIMINNOT	9
11 KONSERNIRAPORTOINTI JA NEUVOTTELUVELVOITE.....	10
12 KAUPUNKIKONSERNIN TARKASTUS.....	11
13 VOIMAANTULO.....	12

1 KUHMO-KONSERNIN MÄÄRITTELY

Kuntalaissa (kuntalaki 16 a §) kuntakonserni määritellään kirjanpitolain (1 luku 5 §) konsernimääritelmän mukaisesti; Kunta on kuntakonsernin emoyhtiö ja tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla on yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Kunnan tytäryhteisöillä tarkoitetaan niitä osakeyhtiöitä, yhdistyksiä ja muita yhteisöjä, joissa kunnalla on yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräämisvalta.

Kuhmo-konserni muodostuu kokonaisuudessaan seuraavista osista:

1. kaupunki ”emona”
2. liikelaitokset (tällä hetkellä ei ole)
3. tytäryhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta tai joiden omaisuus niiden purkauksessa siirtyy kaupungille
4. kuntayhtymät, joissa kaupungilla on määräysvaltaa/jäsenyys
5. yhteisyritykset, joissa kaupunki omistaa 50 %
6. omistusyhteisöt eli ne yhteisöt, joissa kaupungilla on 20 – 49 %:n omistusosuus ja äänivalta (tällä hetkellä ei ole)

Osat 1-2 muodostavat sisäisen konsernin, osat 1-3 juridisen konsernin ja osat 1-6 koko konsernirakenteen.

Kuhmo-konserniin kuuluvat yhteisöt:

- Kainuun sote -kuntayhtymä, osuus 10,93 %
- Kainuun liitto, osuus 11,91 %
- Kainuun jätehuollon kuntayhtymä, osuus 12,57 %
- Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo, osuus 94 %
- Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot, osuus 100 %
- Kuhmon Yrityssampo Oy, osuus 100 %
- Kuhmon Lämpö Oy, osuus 51,32 %
- Kuhmon Lämpöenergia Oy, osuus 100 %

2 KONSERNIOHJAUKSEN TAVOITTEET JA SOVELTAMISALA

Konserniohjeen tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla. Konserniohjeen tavoitteena on kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen.

Kuhmon kaupungin konserniohjauksella varmistetaan, että juridiseen konserniin kuuluvien kaupungin toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhtiöiden toiminnalla tuetaan ja toteutetaan valtuuston hyväksymää kaupungin strategiaa ja omistajapoliittisia linjauksia. Omistajapoliittisista linjauksista keskustellaan konserniemion, omistajien ja konserniyhtiöiden johdon yhteisissä suunnittelutilaisuuksissa. Kuhmon kaupunginvaltuusto päättää juridisen kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen ja hyvän hallinto- ja johtamistavan periaatteista.

Kaupungin edustajien tulee toimia konserniyhteisöjen hallintoelimissä aktiivisesti siten, että valtuuston asettamat tavoitteet saavutetaan. Kaupungin osakkuusyhtiöissä ja kuntayhtymissä kaupungin edustajat noudattavat ohjausta soveltuvin osin.

Omistajaohjauksella määritellään, miten kaupungin päätösvaltaa käytetään liikelaitoksissa ja tytäryhtiöissä ja miten ohjeiden antaminen tapahtuu kaupungin toimielimille ja viranhaltijoille sekä liikelaitoksille ja tytäryhtiöille.

Kuhmon kaupunkikonsernin strategian päätavoitteiden mukaan Kuhmon kaupunki ja kaupungin yhtiöt tuottavat tai järjestävät riittävät kuntapalvelut kuntalaisille yhteistyössä Kainuun SOTE-kuntayhtymän, Kainuun Liiton, naapurikuntien ja alueen yritysten kanssa tavoitteenaan myönteinen väestökehitys, ihmisten menestyminen, työllisyyden parantuminen, tasapuolinen kuntatalous ja hyvinvoinnin edistäminen. Tämän tavoitteen täyttämiseksi kaupungin toimialojen ja yhtiöiden tulee kaikessa toiminnassaan pyrkiä tehokkaaseen voimavarojen yhteiskäyttöön keskenään, naapurikuntien sekä SOTE-kuntahtymän ja alueen yritysten kanssa sekä toiminnan jatkuvaan parantamiseen sovittujen mittareiden ja tavoitearvojen avulla. Yhteistyötä tulee tehdä hallinto-, toimitila-, ympäristö- ja henkilöstöasioissa sekä toiminnan kehittämisessä ja hankinnoissa.

3 KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Konserniohjeen hyväksyy Kuhmon kaupunginvaltuusto. Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin tytäryhtiöiden hallituksessa sekä kaupungin vallassa olevien kuntayhtymien ja säätiöiden vastaavissa toimielimissä.

4 KONSERNIOHJEEN SITOVUUS

Hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan juridiseen konserniin kuuluvissa liikelaitoksissa ja tytäryhtiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksistä tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhtiötä/liikelaitosta koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaat-

teet ja muiden ulkopuolisten rahoittajien kanssa tehdyt sopimukset. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhtiön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhtiön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhtiön tai yhtiön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjaukseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhtiötä/liikelaitosta koskevien säännösten, kuten kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhtiön/liikelaitoksen johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kaupungin hallinto- tai talousjohtajalle.

Konserniohjaus ei muuta liikelaitosten, tytäryhtiöiden, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymien johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5 ESTEELLISYYS KAUPUNKIKONSERNISSA

Kuntalain mukaan kunnallinen luottamushenkilö ei ole esteellinen päättämään liikelaitosten, tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien asioista kunnan päätöselimissä, vaikka hän toimiikin samanaikaisesti näiden yhteisöjen hallinnossa. Em. henkilöt ovat kuitenkin esteellisiä osallistumaan päätöksentekoon asioissa, joissa kunnan ja yhteisön tai liikelaitoksen edut ovat ristiriidassa keskenään tai mikäli asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei ao. henkilö osallistu asian käsittelyyn.

Osakeyhtiölain 6 luvun 4 ja 19 §:n mukaan hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa osallistua hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa osallistua yhtiön ja kolmannen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa.

6 KAUPUNGIN TOIMIELINTEN TOIMIVALLANJAKO KONSERNIOHJAUKSESSA

Konsernijohdolla tarkoitetaan kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa sekä niitä kaupungin johtavia viranhaltijoita, jotka toimivat liikelaitoksia ja tytäryhteisöjä koskevien asioiden valmistelijoina kaupunginhallituksessa. Konsernijohto vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kaupunginvaltuusto

- päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista
- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyy konsernitalinpäätöksen

- hyväksyy omistajapoliittiset linjaukset
- päätää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja linjauksista
- hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta
- käsittelee tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä kaupunginhallituksen selonteon/arvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä konsernivalvonnasta

Kaupunginhallitus

- ylin toimeenpaneva elin, joka vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä
- nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole kaupungin johtosäännöllä annettu kaupungin muulle viranomaiselle
- kuulee liikelaitoksien ja tytäryhtiöiden edustajia ennen päätöstä, joka vaikuttaa niiden toimintaan suorasti tai epäsuorasti ja joka aiheuttaa liikelaitokselle tai tytäryhtiölle merkittävää taloudellista tai toiminallista rasitetta
- seuraa kaupunkikonserniin kuuluvien liikelaitosten ja tytäryhtiöiden toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide- ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista johtokunnille ja yhtiöiden hallituksille
- valvoo liikelaitosten ja tytäryhteisöjen raportoinnin ja sisäisen valvonnan järjestämistä ja antaa tiedon tilintarkastajien antaman selvityksen perusteella sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä konsernitilinpäätöksessä
- antaa valtuustolle selvityksen kaupungin, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä
- laatii ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöksen, joka sisältää konsernituloslaskelman, rahoituslaskelman ja konsernitaseen liitetietoineen.
- nimeää tytäryhtiöiden toimintaa seuraavan ja arvioivan controllerin
- esittää kaupunkikonserniyhtiöiden hallitusten puheenjohtajille ja jäsenille suoritettavat kokous- ja vuosipalkkiot
- hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjelman, ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanon, seuraa raportointia ja raportoi edelleen kaupunginvaltuustolle

Lautakunnat

- **Asianomaiset lautakunnat** huolehtivat erityistoimialaansa kuuluvista tehtävistä ja tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seuraamisesta ja tekevät tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoivat tarvittaessa kaupunginhallitukselle.
- **Tarkastuslautakunnan** on arvioitava kaupungin toimintaan kohdistuvan arvioinnin lisäksi kaupunkikonsernia koskevaa tavoiteasettelua ja tavoitteiden toteu-

tumista, [toiminnan lainmukaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta](#). Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtäväksi on kuntalain 71 §:n 2 momentin mukaan annettu huolehtia kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tämä tarkoittaa kaupunkikonsernin tilintarkastuspalvelujen kilpailuttamisen järjestämistä koskien mm. tarjouspyyntöä, tarjousvertailua ja tilintarkastajaehdokkaiden nimeämistä konserniyhteisöihin.

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin taloudesta, johtamisesta, ohjauksesta ja valvonnasta
- vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta ja seuraa strategian, omistajaohjauksen ja annettujen ohjeiden toteutumista sekä raportoi ohjauksesta kaupunginhallitukselle
- käy vuosittain tavoite- ja talousarviokeskustelut liikelaitosten ja tytäryhtiöiden johdon kanssa
- seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle
- seuraa kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginhallitukselle

Hallintojohtaja

- vastaa lakiasioiden huomioimisesta (kunnallislaki, työlainsäädäntö, sopimuslainsäädäntö) konserniohjauksessa
- vastaa soveltuvin osin kaupunkikonsernin henkilöstöpolitiikan ja ohjeiden noudattamisesta myös konsernin liikelaitoksissa ja tytäryhteisöissä

Talousjohtaja

- tekee esityksiä konserniohjauksen ja –ohjeen sisällöstä ja kehittämisestä
- vastaa kaupunkikonsernin liikelaitosten ja tytäryhteisöjen seurannasta ja raportoi asiasta kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle
- vastaa liikelaitosten ja tytäryhtiöiden taloudenpitoa, talouden suunnittelua ja konsernitilinpäätöstä koskevista ohjeista

Controller

- kaupunginhallitus nimeää controllerin.
- seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista, tytäryhtiöiden taloutta ja suunnitelmien toteutumista; raportoi tarkastuslautakunnalle, kaupunginhallitukselle sekä kaupunginjohtajalle
- on oikeutettu näkemään tytäryhtiöiden hallintoon liittyvän raportoinnin ja pöytäkirjat sekä sopimukset.
- controllerin ja tytäryhtiöiden välillä tehdään salassapitosopimus (liikesalaisuudet ja henkilörekisterilain alaiset asiat sekä palkkatiedot)

7 KAUPUNGIN EDUSTAJIEN VALINTA KONSERNIIN KUULUVIEN YHTIÖIDEN JA YHTEISÖJEN HALLINTOON

Kaupunginhallitus antaa jäsenten valintaa koskevan ohjeen yhtiökokousedustajille. Kaupunginhallitus ottaa yhtiöjärjestyksen puitteissa kantaa yhtiön hallitukseen valittavien jäsenten määrään. Yhtiön hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota; erottaminen edellyttää kaupunginhallituksen ohjausta.

Jäseniksi valittavilla tulee olla mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen sekä tarkoituksenmukainen toimialan, organisaation toiminnan sekä hallinnon asiantuntemus. Jäsenten tulee huolehtia jatkuvasti tiedollisesta ja taidollisesta kehittymisestään ja osallistua järjestettäviin koulutus- ja valmennustilaisuuksiin. Tapauskohtaisesti voidaan harkita ulkopuolisten asiantuntijajäsenten nimittämistä.

8 YHTIÖKOKOUSKÄYTÄNTÖ

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekuelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista. Yhtiökokoukset pidetään yhtiöjärjestyksen ja osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla. Tarvittaessa järjestetään ylimääräisiä yhtiökokouksia.

9 PALKKIOT JA PALKISTEMINEN

Liikelaitoksen tai säätiön johtokunnan ja tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenelle suoritetaan kokous- ja vuosipalkkiota siten kuin Kuhmon kaupungin luottamushenkilöiden palkkiosäännössä määrätään suoritettavaksi lauta- ja johtokunnille.

Tytäryhtiöillä voi olla yhtiön hallituksen hyväksymä koko henkilökuntaa koskeva palkitsemisjärjestelmä yhdessä hyväksytyine perusteineen. Yhtiön on selostettava yhtiön toimitusjohtajalle ja henkilöstölle maksettujen tulospalkkojen tai – palkkioiden määrä sekä palkitsemisen perusteet toimintakertomuksessaan. Tilinpäätöksessä on ilmoitettava erikseen toimitusjohtajalle ja hallitukselle maksettujen palkkojen ja palkkioiden yhteismäärä.

Liikelaitosten osalta voi myös olla vastaavat järjestelmät ja toimintatavat.

10 KESKITETYT KONSERNITOIMINNOT

Konsernitili

Kaupungin 100-%:iset, ja sovittaessa muut, tytäryhteisöt liittyvät kaupunginhallituksen ja tytäryhtiöiden hallituksen tekemän päätöksen mukaisesti kaupungin konsernipalveluiden ylläpitämisen konsernitilin käyttäjiksi. Konsernitili ei saa heikentää tai vaikeuttaa konserniyhtiöiden ja/tai emon voimassaolevia rahoitusehtoja. Konsernitilin perustamisesta tehdään kaupunginhallituksessa erillinen päätös.

Lainanotto

Tytäryhteisö ei voi ottaa lainaa ilman kaupunginhallituksen suostumusta. Lainanottoihin liittyvät tarjouspyynnöt hoidetaan keskitetysti kaupungin talouspalveluiden kautta.

Hankinnat

Kuhmon kaupungin liikelaitosten ja tytäryhteisöjen on noudatettava soveltuvin osin julkisista hankinnoista annettuja lakeja ja kaupungin hankintaohjeita. Hankinnoissa on käytettävä hyväksi yhteishankintojen kilpailuttamismahdollisuuksia (mm Kainuun hankintarengas).

Riskienhallinta

Kuhmon kaupungin toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhtiöiden riskienhallinta järjestetään noudattaen riskienhallintapolitiikkaa ja kaupunginhallituksen mahdollisesti antamia ohjeita. Toimijoiden tulee olla tietoisia niiden toimintaan liittyvistä riskeistä, raportoida niistä ja niiden hallinnan menettelyistä konsernijohtolle. Riskienhallinta ja siihen liittyvä vakuuttamisvastuu on liikelaitoksilla ja tytäryhtiöillä. Liikelaitokset ja tytäryhtiöt ilmoittavat tarvittaessa vakuutustarpeensa kaupungin konsernijohtolle ja vakuutukset kilpailutetaan mahdollisuuksien mukaan keskitetysti talouspalveluiden kautta.

Henkilöstöpolitiikka

Liikelaitokset ja tytäryhtiöt noudattavat toiminnassaan soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Henkilöstövoimavarojen käytössä pyritään tiiviiseen yhteistyöhön siten, että konsernin jo olemassa olevaa henkilöstä ja palveluita hyödynnetään mahdollisimman paljon. Palveluiden ostoista päätettäessä selvitetään ensin konsernijohtolta mahdollisuus saada vastaava palvelu kaupungin tuottamana. Henkilöstöhankinnassa tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Kiinteistöstrategia

Kiinteistöt ovat merkittävä omaisuuserä. Kaupunki ylläpitää ajantasaista kiinteistöstrategiaa. Sen linjaukset otetaan huomioon myös tytäryhtiöissä.

Muut keskitetyt toiminnot

Työtehtävien järjestelyssä ja palveluiden käytössä pyritään mahdollisimman tehokkaaseen toimintaan kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioiden (mm. työterveys, tekniset palvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ja tietohallinto). Tehtävien järjestelyt on yksi osa toiminnan suunnittelua ja johdon kokousten agenda ja näin osa omistajapoliittista linjausta.

11 KONSERNIRAPORTOINTI JA NEUVOTTELUVELVOITE

Liikelaitokset ja tytäryhtiöt ovat velvolliset pyytämään laajaa merkitystä omaavia päätöksiä tehdessään operatiivisen konsernijohdon tai näiden katsoessa tarpeelliseksi kaupunginhallituksen evästyksen ennen päätöksen tekemistä, ellei toimintaa säätelevästä erityislainsäädännöstä muuta johdu.

Yhtiön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan on hankittava kaupunginhallituksen ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhtiön perustaminen
- liike-/toiminta-ajatuksen muuttaminen
- hallintoelinten miehitys
- rahoitushuollon järjestäminen
- suuret investoinnit.

Tytäryhtiöiden tulee lähettää konsernijohdolle hallituksen kokousten ajankohdat ja esityslistat. Konsernijohto ja nimetty controller saavat halutessaan nähdä hallintoon liittyvät pöytäkirjat ja sopimukset.

Kaupunkikonsernin tytäryhteisöraportoinnissa mukana olevien yhteisöjen tulee toimittaa konsernipalveluille sen tarvitsemat tiedot annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti. Liikelaitokset ja tytäryhtiöt raportoivat kaupungille toimintansa ja taloutensa kehittymisestä konsernipalveluiden määräämällä tavalla.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa

- talousarvion teon yhteydessä tiedot suunnitelluista palvelutuotannon kokonaismääristä (tärkeimmistä suoritteista), niiden tuottamisen laatua ja kustannustehokkuutta koskevat tavoitearvot, tiedot suunnitelluista investoinneista, lainanotosta, tulos- ja rahoitusbudjetti, sovittujen tunnuslukujen/toimintaa kuvaavien mittareiden tavoitearvot ja tiivistelmä talousarviovuodelle suunnitelluista toimenpiteistä/kehittämisestä.
- tytäryhteisöt ja liikelaitokset määrittävät Kuhmon kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjelman mukaisesti toimintaansa liittyvät riskit, laativat annetun ohjeen mukaisen yhteenvedon toimenpideohjelmineen. Riskit ja mahdolliset toteutuneet riskit raportoidaan kolmannesvuosittain tapahtuvan väli-raportoinnin yhteydessä

- ~~kolmennesvuosittain~~ kolmannesvuosittain tapahtuvan väliraportoinnin yhteydessä välitilinpäätös ja rahoituslaskelma (ellei yhteisö ole samassa taloushallinnon järjestelmässä kuin emon), tiedot toteutuneista palvelutuotannon kokonaismääristä, investoinneista ja toteutuma sovituista tunnusluvuista/mittareista sekä tiivistelmä toteutetuista toimenpiteistä raportointikauden aikana. [Riskit raportoidaan annettavan ohjeen mukaan.](#)

Konsernitilinpäätöksen laatimista varten pyydetään seuraavat asiakirjat

- liikelaitosten, tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien tilinpäätösasiakirjat, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus
- tytäryhtiöiden tulos-, rahoitus- ja taselaskelmat ja toteumavertailut (ellei saada samalta palvelutuottajalta kuin emon laskelmat)
- liikelaitosten ja tytäryhtiöiden tunnuslukujen/mittareiden toteuma-arvot
- tarvittavat tiedot, jotta kaupunginhallitus pystyy antamaan selonteon konserni-
valvonnan järjestämisestä.

12 KAUPUNKIKONSERNIN TARKASTUS

Ulkoisen tarkastus:

Tilintarkastus

Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman tytäryhteisöjen ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvien säätiöiden tilintarkastuksen järjestämisestä tilintarkastajaehdokkaiden nimeämistä varten. Kaupunginhallitus nimeää tilintarkastajaehdokkaat yhtiökokouksissa ja säätiöiden vuosikokouksissa tehtävää päätöstä varten. Pääsäännön mukaan tytäryhteisöt ja kaupungin määräysvallassa olevat säätiöt käyttävät samaa tilintarkastusyhteisöä kuin kaupunki emona.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta voi kutsua kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhteisön ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvan säätiön toimielimen jäsenen sekä niiden palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Lautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhtiöiden ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvien säätiöiden toiminnasta ja taloudesta sen arvioimiseksi, onko kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettu ja onko omistajapoliittisia linjauksia noudatettu.

Sisäinen tarkastus:

Kuhmon kaupungin operatiivinen johto tai nimeämänsä controller arvioi ja konsultoi tarvittaessa niitä prosesseja, joilla yhteisöissä varmistetaan, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty, merkittävät riskit ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

13 VOIMAANTULO

Konserniohje tulee voimaan 1.5.2015. ja sillä kumotaan kaupunginvaltuustossa 10.3.2014 hyväksytty konserniohje.